
NOTITS

Til: Delegation fra Region Midtjylland J.nr.: 34.DAN.4
besøgende Shanghai 15-19 marts
2008

CC: Bilag: -
Fra: Region Midtjylland og Dato: 1 marts 2008
Generalkonsulatet i Shanghai

Emne: **Baggrund: Shanghais historie,
økonomi og politiske forhold**

Shanghais historie

Efter Kinas nederlag i Opiumskrigen i 1842 oprettede vestlige nationer en koncession på sandbankerne ved det lille kinesiske fiskerleje *Shanghai*. Placeringen var handelsstrategisk begrundet. Ved udmundingen af den store Yangtze flod, der var en fortræffelig transport- og kommunikationsvej ind til Midtkina, kunne man anlægge pakhuse og lagerplads og kontrollere handelen med det kinesiske bagland. Efterhånden som Shanghai blev udbygget, voksede den udenlandske befolkning. I 1865 var der 2.500, i 1915 omkring 20.000 og i 1932 næsten 70.000 udlændinge.

Shanghai var i første halvdel af det tyvende århundrede teknologisk og videnskabsmæssigt en af de mest udviklede og sofistikerede byer i Asien. Shanghais økonomiske og handelsmæssige position i første halvdel af sidste århundrede var lig med den position, som Hong Kong, Taiwan og Singapore tilsammen indtager i dag. *Østens Paris* blev Shanghai også kaldt. Set med europæiske øjne var Shanghai for hundrede år siden det mest "vestlige" sted øst for Suez kanalen.

I 1921 blev Kinas kommunistiske parti stiftet ved et møde i den franske koncession i Shanghai. I 1927 blev Shanghai indtaget af Nationalisterne, anført af Chiang Kai-Shek, som placerede den kinesiske bydel under Guomindangs (KMT's) ledelse.

Fra 1937 til 1945 var Shanghai besat af japanerne. Den Franske Koncession havde dog delvis autonomi. Det havde Den Internationale Koncession ligeledes indtil december 1941, da Japan angreb Pearl Harbour. Ved afslutningen af Anden Verdenskrig opgav udenlandske magter, herunder Storbritannien, Frankrig og USA, deres koncessionsrettigheder og Shanghai kom under kinesisk administration.

I 1949, da kommunisterne vandt i borgerkrigen mod nationalisterne og hele Kina blev rødt, var Shanghai Kinas kapitalistiske centrum. Shanghai - Kinas industrielle dynamo - begyndte nu at aflevere over halvdelen af sine indtægter til centralregeringen i en national indkomstudligning.

Under Kulturrevolutionen blev Shanghai centrum for de nye kulturrevolutionære kræfter i Kina. Tre af de ledende kulturrevolutionære folk var fra Shanghai, og byen fik nogle få år på

toppen. Da Kina skiftede kurs efter Kulturrevolutionen, var Shanghai rød og var igen kommet på den forkerte side af den centrale politiske linie.

Fra sin start i 1978 lagde den økonomiske reformpolitik – lanceret af Deng Xiaoping – sit tyngdepunkt i Sydkina, hvor fire særlige økonomiske zoner blev oprettet. Hensynet til en tilnærmelse til Hong Kong spillede ind. Giganten Shanghai fortsatte sin planøkonomiske tornerosesøvn og afleverede fortsat store beløb til centralregeringen.

Shanghai siden 1990

I 1990 fik Shanghai endelig sin chance, da Kinas centralregering besluttede at give Shanghai grønt lys til at etablere et nyt økonomisk udviklingsdistrikt i *Pudong* øst for Shanghai. Shanghai blev dermed for alvor en del af Kinas økonomiske reformpolitik.

Dragen er begyndt at bevæge sit hoved, sagde man nu i Shanghai. Med dragen mente man Yangtze floden og Kina, mens hovedet naturligvis var Shanghai, Kinas naturlige handelscentrum ved Yangtze flodens udløb midt på Kinakysten.

Shanghai har siden 1990 gennemløbet en hæsblæsende udvikling. 40 år skulle indhentes. I dag findes der i Shanghai mere end 3.000 skyskrabere med over 20 etager i byen, og man har netop påbegyndt opførelsen af Shanghai World Financial Centre, som bliver verdens højeste bygning. Inden for det seneste årti er der bl.a. bygget flere metrolinier, en ny international lufthavn i Pudong, en hævet ringvej rundt om og gennem byen, adskillige conferencecentre, flere tunneller under Huang Pu floden, en helt ny bydel i Pudong, to nye store broer over Huangpu-floden, dybvandshavnen Yangshan 35 km ude i havet forbundet med bro til fastlandet og en højhastighedstogbane ”Maglev” (op til 448 km i timen) fra Pudong Lufthavn til Longyang stationen tæt på Shanghai centrum. Maglev vil inden 2010 blive forlænget til Shanghais ”gamle” lufthavn – Hongqiao Airport – i den vestlige del af byen, hvor man nu er i fuld gang med at opføre et stort logistikcenter med lufthavnsudvidelse (i form af endnu en start-landingsbane), banegård, busstationer, m.v. Desuden er det planen at forlænge Maglev banen til Zhejiangs provinshovedstad, Hangzhou, godt 200 km sydvest for Shanghai.

Shanghai skal være værtsby for verdensudstillingen EXPO 2010. Udstillingen vil vare et ½ år fra 1. maj til 31. oktober. Temaet for udstillingen er ”Better city, Better life”, og vil fremvise de deltagende landes og organisationers syn og ideer på verdens fremtidige byplanlægning. Organisationen bag EXPO 2010 forventer, at der i alt vil komme 70 millioner besøgende (heraf 10 % udlændinge), og at 200 lande og organisationer vil tilmelde sig som deltagere. Hvis disse mål lykkedes, vil EXPO 2010 blive den største verdensudstilling nogensinde (også arealmæssigt). Det er formentlig første gang, at man rydder et større centralt byområde for at gøre plads til en verdensudstilling. I juni 2007 erklærede Danmark officielt sin deltagelse i Expo 2010. Antallet af besøgende til Shanghai og konstruktionen af EXPO området vil sætte yderligere skub i mange af byens planer om grønne områder, udvikling af infrastrukturen osv. Man er bl.a. i fuld gang med at udvide Shanghais 2 lufthavne og etablering af de 7 nye metrolinier (i forvejen er der 5 linier), som skal stå klar til åbningen den 1. maj 2010.

Danmark og Shanghai

I august 1846 åbnede Danmark sit første konsulat i Shanghai, da den danske kaptajn Steen Bille ankom til Shanghai på fregatten *Galathea* og efter forståelse med de kinesiske myndigheder udpegede den danske handelsmand Nicolai Duus til dansk konsul i Shanghai.

I de følgende 100 år blev Shanghai den vigtigste handelsby i Asien for danske virksomheder. Store Nordiske Telegrafelskab styrede fra Shanghai det meste af telegraftrafikken i Østasien. Det Østasiatiske Kompagni havde ligeledes sit asiatiske hovedkvarter i Shanghai, hvorfra det i første halvdel af det tyvende århundrede udviklede sig til en af Danmarks største virksomheder. F.L. Smidth, Nordisk Fjerfabrik og mange andre danske virksomheder var også aktive i Shanghai.

I begyndelsen af 1930'erne boede der omkring 800 danskere i Shanghai, hvor de udgjorde den fjerde største ikke-asiatiske befolkningsgruppe efter englænderne, franskmændene og tyskerne.

I 1949/50 forlod næsten alle danskere i lighed med andre udlændinge Shanghai. Kun enkelte medarbejdere fra Store Nordiske blev tilbage. Da de forlod Shanghai i 1962, blev det danske generalkonsulat i Shanghai samtidig lukket.

Efter Kinas økonomiske åbning i 1978 og frem til midten af 1990'erne gjorde de fleste danske virksomheder deres forretninger i Kina fra repræsentationskontorer i Hong Kong og Beijing. Da den økonomiske udvikling tog fart i Shanghai i begyndelsen af 1990'erne genåbnedes det danske generalkonsulat i Shanghai i 1994. Da havde 9 danske virksomheder forretningsadresser i Shanghai-området. I dag – 13 år efter – er antallet af danske virksomhedsadresser i Shanghai området nået op på 265, mens over 700 danskere er registeret af generalkonsulatet som fastboende i området. Det skønnes imidlertid, at der i dag reelt er over 1.000 danskere fastboende i Shanghai området, der dermed er af de regioner i Asien, der har den største koncentration af danske forretningsfolk og danske virksomhedsadresser.

Shanghais økonomi

Bystyret i Shanghai igangsatte i 2006 sin 11. femårsplan, som løber indtil 2011. Udover ønsket om fortsat vækst og øget handel, skal der nu og i de kommende år fokuseres på uddannelse, forskning og teknologi. I forlængelse af EXPO 2010 ser man også initiativer til at forbedre indbyggernes levestandard, mens man samtidig har fokus på at skabe et mere internationalt marked for handel.

Hovedpunkterne i Shanghais 11. femårsplan er følgende:

- Opretholde en gennemsnitlig årlig vækst i BNP på over 9 %, hvormed byens BNP vil komme op over CNY 1,5 trillioner inden 2010.
- Forøge procentdelen af den tillagte værdi af den tertiære sektor af byens BNP til omkring 50 % inden 2010.
- Nedskære energiforbruget i produktionen med omkring 20 % inden 2010.
- Arbejdsløsheden skal kontrolleres til ikke at komme over 4.5 % i hele perioden, og inden 2010 skal 98 % af byens indbyggere være under *social security benefits*
- Den forventede levetid skal øges til over 80 år inden 2010.

- Andelen af byens BNP anvendt til udgifter på R&D projekter skal være over 2.8 % inden 2010.
- Den fremtidige arbejdsstyrke skal som et minimum have modtaget gennemsnitlig 14.5 års uddannelse.
- Handlen gennem byens havn skal stige til en værdi af 550 milliarder US dollars, fragten med containere skal stige til 24 million TEUs, og antallet af flypassagerer i de lokale lufthavne skal være over 80 millioner i 2010.
- Andelen af indbyggere, der har direkte adgang til Internettet, skal være steget til 68 % inden 2010.

Sidste 5-årsplan fokuserede primært på miljøet, hvilket har betydet, at der nu bruges 3 % af byen BNP på miljøbeskyttelse. Dette niveau skal opretholdes i de kommende år. Der er i løbet af de 5 år blevet etableret flere parker rundt omkring i Shanghai. Grønne arealer dækker nu 37% af byen, og grønt areal pr. indbygger er ca. 11,0 m². Endvidere er man gået i gang med en indsats, som skal gøre floderne i Shanghai og specielt Huangpu-floden, mere ren og mere attraktiv.

Siden starten af 1990'erne og op indtil nu har udviklingsmålet for Shanghai på det mellemlange sigt været at blive centrum for Kinas finansielle, kommercielle og industrielle aktiviteter. I løbet af 15 år har Shanghai formået at indfri dette mål, hvilket specielt er opnået via opbygningen af Pudong som en økonomisk og industriel zone. Det er målet, at Shanghai inden 2020 skal være førende indenfor "transport, lufttrafik og informationsteknologi" i Kina.

Shanghai i kinesisk politik.

Udnævnelsen i 1989 af Shanghais partisekretær Jiang Zemin til generalsekretær for Kinas kommunistiske parti og Kinas præsident betød samtidig en større indflydelse på national kinesisk politik fra Shanghais side. Mange Shanghai embedsmænds indtog i de følgende år positioner i Kinas centrale politiske ledelse. Efter Hu Jintao i 2002 overtog posten som partiets generalsekretær og i 2003 posten som Kinas præsident og Jiang Zemin trak sig tilbage fra alle politiske poster er Shanghais indflydelse på Kinas centrale politik mindsket og blevet genetableret på et mere normalt niveau. Det blev i september 2006 understreget, da Shanghais daværende partisekretær Chen Liangyu blev afskediget, angiveligt på grund af anklager for korruption. Som ny partisekretær blev partisekretæren i Zhejiang provinsen Xi Jinping udnævnt. Da Xi i efteråret 2007 blev udnævnt medlem af partiets politbureaus stående udvalg, blev Yu Zhengsheng udnævnt til ny partisekretær.

Region Midtjylland og Generalkonsulatet i Shanghai